

Respons

Cuba: Inn- og utreiseregler

- Hva er de viktigste endringene i inn- og utreisereglene for cubanere etter 2013?
- Mulighetene for å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder

Ny migrasjonslov

En ny migrasjonslov, Decreto-Ley No. 302, ble offentliggjort i avisen Gazeta Oficial den 16. oktober 2012 (Ministerio de Justicia 2012). Loven er en modifisering av migrasjonsloven fra 1976. Den nye loven trådte i kraft 14. januar 2013.

Tidligere måtte cubanere ha et eget utreisevisum for å kunne forlate landet. Ifølge den nye loven trenger ikke cubanere lenger søke om utreisevisum hos cubanske myndigheter for å reise til utlandet. Kravet om å ha en innbydelse fra utlandet for å kunne reise utenlands, er også fjernet.

Fra og med 14. januar 2013 trenger cubanere som av ulike grunner skal reise utenlands, kun ha gyldig pass og eventuelt visum til det landet de skal besøke. Cubanere som allerede hadde et pass da den nye loven trådte i kraft, måtte fornye sitt pass. Passet er gyldig i seks år og skal fornyes annet hvert år (diplomatkilde, e-post februar 2013).

Cubanere er visumpliktige til de fleste land, med unntak av enkelte land i Latin-Amerika og enkelte land i Øst-Europa.

Offentlige funksjonærer i høyere stillinger, toppidrettsutøvere og personer med høyere utdanning (for eksempel leger) må fortsatt søke om utreisetillatelse (diplomatkilde, e-post januar 2013).

Tidligere regler om utreisevisum

Fram til 14. januar 2013 søkte cubanere om ulike typer utreisevisum/-tillatelse avhengig av formålet med utreisen.

En PVE-tillatelse (Permiso de viaje al exterior/tillatelse til å reise til utlandet) var en tillatelse til å reise utenlands for en periode på 30 dager, med mulighet til forlengelse i opp til 11 måneder. Hvis en person med en PVE-tillatelse oppholdt seg i utlandet lenger enn 11 måneder, fikk han statusen utvandret cubaner (*emigrado*).

Hvis en utvandret cubaner ønsket å reise til Cuba på besøk, måtte han kontakte en cubansk ambassade i utlandet og få passet sitt aktivert (*habilitado*) med et stempel. For å få et slikt stempel, måtte cubaneren ha bevis på at han hadde en gyldig oppholdstillatelse i utlandet (Landinfo 2006).

En PRE-tillatelse (Permiso de Residencia en el exterior/tillatelse til å bosette seg i utlandet) ble gitt til cubanere som var gift med utlendinger, og som skulle bosette seg i utlandet, eller som hadde en annen grunn til å bosette seg i utlandet. Disse cubanerne kunne komme tilbake til Cuba og oppholde seg der i tre måneder uten å betale avgifter. Ønsket de å oppholde seg lenger på Cuba, måtte de betale en månedlig avgift i inntil elleve måneder. Hvis oppholdet på Cuba varte mer enn elleve måneder, mistet cubaneren sin PRE-tillatelse og måtte på søke om en ny PRE-tillatelse (Landinfo 2006).

Med en PRE-tillatelse i passet hadde cubanere lov til å reise ut og inn av Cuba. Cubanerne måtte imidlertid søke om utreisestillatelse hver gang de hadde vært hjemme på Cuba på besøk (diplomatkilde, e-post juni 2013).

De gamle betegnelsene PVE-tillatelse og PRE-tillatelse eksisterer ikke lenger i henhold til den nye loven.

Endringer i lovverket

Forlengelse av tiden en cubaner kan være utenfor Cuba for så å returnere

Perioden cubanere kan være på besøk i utlandet sammenhengende uten å miste retten til bosted, utdanning og medisinsk behandling på Cuba, forlenges med den nye loven fra 11 måneder til 24 måneder. De som etter gammelt lovverk hadde en PVE-tillatelse og kunne oppholde seg i utlandet i inntil 11 måneder, kan nå oppholde seg i utlandet i 24 måneder. En cubaner kan søke om utvidelse av 24-månedersoppholdet. Det er imidlertid sjelden at en slik søknad innvilges av cubanske myndigheter. Innvilgelsesgrunnlag kan være helt spesielle forhold knyttet til sykdom og familie (konsulær kilde, møte desember 2015). Søknaden om utvidelse av et opphold utover 24 måneder, må fremmes overfor cubanske myndigheter senest én måned før 24-månedersfristen går ut.

Hvis en person oppholder seg lenger enn 24 måneder i utlandet, regnes personen som utvandret (*emigrado*). En cubaner som er emigrert, kan reise tilbake til Cuba på besøk og kan oppholde seg på Cuba i 90 dager, uten å betale avgifter. Før lovendringen var denne tiden begrenset til 30 dager uten avgifter. Mot en månedlig avgift kan oppholdet forlenges til 11 måneder, tilsvarende gamle regler.

Cubanere som har reist ut av Cuba for å gifte seg i utlandet, og som etter ny lov har fått status «bosatt i utlandet» (*residente en el exterior* (RE, tidligere PRE)) i passet, kan reise tilbake til Cuba på besøk og oppholde seg der i 180 dager uten å betale avgifter. Mot en månedlig avgift kan de oppholde seg i hjemlandet i inntil 12 måneder. Oppholdet på Cuba kan ikke overstige

ett år. Under spesielle omstendigheter som sykdom eller familiære forhold, kan det søkes om forlengelse av oppholdet på Cuba (konsulær kilde, møte desember 2013, desember 2015).

Beregning av tiden utenfor Cuba i henhold til nytt regelverk

De nye reglene har ikke tilbakevirkende kraft. Personer som allerede hadde vært utenfor Cuba i 11 måneder da de nye reglene trådte i kraft 14. januar 2013, ble ikke omfattet av det nye regelverket. Cubanere som hadde vært ute av landet i mindre enn 11 måneder pr. 14. januar 2013, ble omfattet av de nye reglene, og 24 måneder regnes fra utreisedato (konsulær kilde, møte november 2013).¹

Aktivering av pass

Cubanere som oppholder seg i utlandet og som ønsker å reise tilbake til Cuba på besøk, må få passet sitt aktivert (*habilitado*) ved en cubansk utenriksstasjon. Dette gjelder uansett status i Norge (*emigrado* eller *residente en el exterior* - RE).

Dette gjaldt også under tidligere lovgivning. Den cubanske utenriksstasjonen sender søknaden om å få aktivert passet til myndighetene på Cuba, og de avgjør om statusen er utvandret cubaner (*emigrado*) eller bosatt i utlandet (*residente en el exterior*), samtidig som passet blir aktivert. En person som har hatt statusen *emigrado*, har mulighet til å få endret statusen til *residente en el exterior* hvis myndighetene på Cuba vurderer situasjonen slik.

Mulighetene for å bosette seg permanent på Cuba (repatriering) etter å ha vært ute av landet i mer enn 24 måneder

En cubaner som har oppholdt seg mer enn 24 måneder i utlandet, og som ønsker å reise tilbake til Cuba for å bosette seg der, må søke om repatriering.

En slik søknad fremmes via cubansk utenriksstasjon, og cubanske myndigheter på Cuba fatter en beslutning om hvorvidt personen får repatriere. Cubansk utenriksstasjon er ikke involvert i beslutningen.

Den som søker om repatriering må fylle ut et skjema. Cubanske myndigheter må ha all informasjon om hvorfor cubaneren ønsker å repatriere. Navn på familie/foresatte på Cuba må også oppgis. I vurderingen av søknad om repatriering, vil spørsmålet om personen har referansepersoner som kan forsørge ham/henne inngå som et moment. I tillegg må søkeren ha en vandelsattest fra politiet som viser at han ikke har en uoppgjort straffesak mot seg i Norge (konsulær kilde, møte desember 2015). På Landinfos spørsmål om søkeren må bekjenne sin tillit til regimet på Cuba, opplyste den konsulære kilden at det ikke eksisterer et slikt krav. Hver sak om repatriering blir behandlet av cubanske myndigheter ved det cubanske innenriksdepartement, migrasjonsavdelingen, i samarbeid med utenriksdepartementet.

Den konsulære kilden hadde få eksempler på repatriering å vise til, og hadde heller ikke informasjon om repatriering til Cuba fra andre land. Kilden opplyste imidlertid at de få som

¹ En person som pr. 14. januar 2013 hadde vært ute av Cuba i 3 måneder, har mulighet til å være ute av landet i ytterligere 21 måneder før vedkommende må bestemme seg for om han vil reise tilbake til Cuba, eller om han ønsker å bosette seg permanent i utlandet.

har søkt, har fått positivt svar. Det tar ca. tre måneder å få svar på søknaden og alle som søker får svar, ifølge den konsulære kilden (møte, desember 2015).

Landinfo har ikke konsultert andre kilder om praksis mht. søknad om repatriering.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Landinfo (2006, august). *Cuba: Retur av cubanere*. Oslo: Landinfo.
Dokumentet er unntatt offentlighet og kun internt tilgjengelig for utlendingsforvaltningen i Landdatabasen.
- Ministerio de Justicia (2012, 16. oktober). *Gaceta Oficial Numero 44*. Havana: Ministerio de Justicia
Tilgjengelig fra http://www.cubadebate.cu/wp-content/uploads/2012/10/ley-migratoria_cuba_2012.pdf
[lastet ned 18. desember 2015]

Muntlige kilder

- Diplomatkilde. E-post 24. januar, 15. februar og 6. juni 2013.
- Konsulær kilde. Møte i Oslo 22. november og 17. desember 2013 og 15. desember 2015

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.